

KÚRIA

Bfv.II.1463/2014/8.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. március 11. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben XXVI.r.terhelt felülvizsgálati indítványát elbírálva a Nyíregyházi Városi Bíróság 24.B.225/2008/489. számú és a Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 4.Bf.166/2012/7. számú ítéleteit a XXVI.r. terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Nyíregyházi Városi Bíróság a 2011. június 3. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 24.B.225/2008/489. számú ítéletében 27 terhelt ügyét bírálta el. Közülük a felülvizsgálati indítvánnyal érintett XXVI.r. terheltet bűnösnek mondta ki 4 rb. folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében (1978. évi IV. tv. 310.§ (1) és (3) bek.) és 2 rb. folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében (1978. évi IV. tv. 310.§ (1) és (2) bek.) amiért őt halmazati büntetésül 3 év 6 hónap börtönbüntetésre, és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a XXVI.r. terhelt tekintetében a terhelt és védője felmentés érdekében bejelentett fellebbezése alapján bírálta felül az első fokú ítéletet, amelyet a 2012. július 4. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott 4.Bf.166/2012/7. számú ítéletével a terhelt tekintetében annyiban megváltoztatott, hogy halmazati büntetését 2 év 10 hónapi börtönre és 3 év közügyektől eltiltásra enyhítette. Egyéb vonatkozásban az

első fokú ítéletet a terheltre vonatkozóan helybenhagyta.

A Nyíregyházi Városi Bíróság első fokú ítéletében a XXVI.r. terheltet a 28. tényállásban foglaltak miatt marasztalta. Az e tényállási pontban rögzítettek szerint a J. Alapítvány szinte kizárólagos bevételi forrása a Közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 118.§ (3) bekezdése szerinti normatív költségvetési hozzájárulás, melyet az alapítvány által fenntartott intézmények tanulói után vettek igénybe. Az állami támogatást az alapítvány igényelte és a Magyar Államkincstár az alapítvány bankszámlájára utalta, melyet az alapítvány tovább utalt intézményeinek a BAMI-nak és a Perspektíva Általános és Szakképző Iskola, Gimnázium, Pedagógiai Szakmai Szolgálató Centrumnak (továbbiakban: Perspektíva).

Az alapítvány 2003-2004. évben összesen 50.000.000 forint kölcsönt vett fel az V. banktól, melynek megfizetésére szintén az igényelt normatív támogatás volt a forrás.

Az alapítvány a MÁK-on keresztül 2004-2006. éveken több mint 1,3 milliárd forint normatív költségvetési hozzájárulást és támogatást vett igénybe a központi költségvetésből.

2005. évre a BAMI gazdálkodása azonban ellehetetlenült, mivel az alapítvány az intézmény fenntartásához szükséges összeget nem utalta a normatív költségvetési hozzájárulásból, hanem a BAMI részére járó normatív támogatást a felvett kölcsönt megfizetésére, a Perspektíva, valamint az alapítvány kiadásainak finanszírozására fordította.

Ezt követően 2006. április 10. napján együttműködési szerződés jött létre - az alapító okirata szerint a BAMI vonatkozásában mögöttes felelősséggel nem rendelkező - Alapítvány és a Ny.-i székhelyű O. Közhasznú Társaság (a továbbiakban: Kht., amely Cg.XXX számon, T. város székhellyel került bejegyzésre és jogutódja a Cg.XXY cégjegyzékszámú, Ó. város székhelyű O. N. Korlátolt Felelősségű Társaság) között, melyben az alapítvány a Perspektívára vonatkozó fenntartói jogát átadta a Kht.-nak. A szerződés szerint a Kht. részére átadásra kerültek az Alapítvány által addig fenntartott intézmény tárgyi eszközei, felszerelései, berendezései, és a működéshez szükséges dokumentumai, azzal, hogy a felszereléseket és berendezéseket térítésmentesen a BAMI használatába adja a Kht. A szerződés rögzíti a jogutódlás hatályát, mely a fenntartó által igényelt állami normatíva érvényességére és folyamatosságára, a bejegyzett telephelyek működésének érvényességére és folytonosságára, valamint a működési engedélyben jelzett tevékenység érvényességére és folytonosságára terjed ki csupán. A szerződést az Alapítvány részéről A. P. kuratóriumi elnök, a Kht. részéről T. K. ügyvezető igazgató látta el aláírásával. A Kht.

tagjai XXVI.r. B. P. terhelt, lánya B. Zs. és VII.r. H. H. terhelt voltak, továbbá a jogutód Kft. tagjai szintén XXVI.r. terhelt és lánya, B. Zs. voltak.

Mindezek után a BAMI és a Perspektíva integrációjára került sor, amely a Megyei Közgyűlés Főjegyzőjének 2006. augusztus 23. napján kelt, és 2006. augusztus 28. napján jogerőre emelkedett határozatával kiadott egységes szerkezetbe foglalt működési engedéllyel valósult meg. Erre tekintettel a Főjegyző 2006. augusztus 31. napján kelt határozatával, a BAMI működési engedélyét 2006. szeptember 1. napi hatállyal visszavonta és a nyilvántartásból törölte, ezzel a BAMI jogutód nélkül megszűnt, oly előzőleg az eszközei a Perspektíva részére átadásra kerültek.

A BAMI havi adóbevallás benyújtására volt kötelezett, melyet - az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 1. számú melléklet I/b., I/a. pontja alapján - a tárgyhónapot követő 20. napjáig kellett - az intézmény székhelyére tekintettel - az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalhoz (APEH) benyújtani.

A BAMI működésével, gazdálkodásával kapcsolatban az érdemi döntéseket - annak ellenére, hogy 2003. februárja óta nem volt már a BAMI vezetője - ténylegesen a XXVI.r. terhelt hozta meg és az általa adott a VII.r., a XIV.r., a XVI.r. és a XXVII.r. terheltek hajtották végre.

XXVI.r. terhelt döntött arról is, hogy a MÁK által utalt normatív költségvetési hozzájárulásból mennyi kerüljön továbbutalásra az alapítvány intézményeinek, illetve a BAMI tagiskoláinak.

A BAMI-nak már 2004. év végétől likviditási problémái voltak, az intézmény bankszámláit rendszeresen inkasszó fenyegette, a munkabéreket terhelő járulékok és adók megfizetésére a megfelelő fedezet nem állt rendelkezésre, emiatt XXVI.r. terhelt 2005. év elején elhatározta, hogy az alkalmazottaknak kifizetett munkabérek terhelő adók és járulékok után az adóbevallásokat nem határidőben nyújtják be.

XXVI.r. terhelt ezen elhatározását közölte XVI.r. terhelttel és az intézmény akkori gazdasági vezetőjével M.-né Gy. A.-val, majd rendszeresen meghatározta, hogy milyen tartalommal és milyen időpontban lehet a bevallásokat benyújtani, valamint milyen összegű járulékokat lehet befizetni.

XIV.r., XVI.r. és XXVII.r. terheltek - tudva arról, hogy nem kerül sor határidőben az adóbevallások benyújtására - XXVI.r. terhelt által meghatározottak szerint jártak el.

XXVI.r. terhelt később arra az elhatározásra jutott, hogy 2005.

júliusától - a korábbiaktól eltérően - az adóbevallások benyújtása véglegesen el fog maradni az adóhatóság felé, mivel adóbevallások hiányában a befizetendő adókat és járulékokat az APEH inkasszó útján a normatív költségvetési hozzájárulás összegéből érvényesíteni nem tudja, így adóbevétel csökkenése mellett a BAMI vagyona nem csökken.

XXVI.r. terhelte ezen utóbbi elhatározásáról, céljáról, valamint az adóbevallások végleges elmaradásáról VII.r., XIV.r., XVI.r. és XXVII.r. terheltek tudomással nem bírtak.

A adóbevallásoknak számítógépen való elkészítője, aláírója XXVI.r. terhelte lánya, B. Zs. volt.

2005. év júliusától egyetlen, a 2005. év októberi bevallás került továbbításra az adóhatósághoz.

XXVI.r. terhelte döntése következtében, XIV.r., XVI.r. és XXVII.r. terheltek általa történő megtévesztése mellett a BAMI részéről az intézmény által kifizetett munkabérek terhelő járulékok és adók tekintetében 2005. július, augusztus, szeptember, november és december hónapok, valamint 2006. január, február és március hónapok vonatkozásában az adóbevallások benyújtására nem került sor, így módon a megjelölt időszakban az állami adóbevételnek az alábbi összegekkel történő jogellenes csökkentése következett be:

2005. július, augusztus és szeptember hónapokban (XVI.r. terhelte megtévesztése mellett):

Adónem:	2005. július	2005. augusztus	2005. szeptember	Összesen (Ft):
SZJA	2.484.218.	2.494.157.	4.121.351.	9.099.726
Nyugdíjbizt. járulék	3.671.953.	3.755.259.	5.316.964.	12.744.176
Egészségbizt. járulék	2.043.982.	2.093.609.	2.737.553.	6.875.144
Egészségügyi hozzájárulás	313.694.	320.867.	306.971.	941.532
Munkaadói járulék	412.117.	421.854.	603.858.	1.437.829
Munkavállalói járulék	134,943.	137.989.	188.207.	461.139

2005. november, december és 2006. január és február hónapokban (XVI.r. terhelt megtévesztése mellett):

Adónem:	2005. november	2005. december	2006. január	2006. február	Összesen (Ft):
SZJA	4.107.880	4.231.804	4.689.464	4.443.014	17.472.162
Nyugdíjbizt. járulék	4.990.730	4.918.035	4.989.443	4.860.491	19.758.699
Egészségb. járulék	2.567.579	2.556.541	2.801.282	2.732.552	10.657.954
Egészségügyi hozzájárulás	156.127	150.305	163.572	158.839	628.843
Munkaadói járulék	565.028	563.828	566.536	551.467	2.246.859
Munkaváll. járulék	179.896	180.591	177.466	174.836	712.789

2006. március hónapban (XXVII.r. terhelt megtévesztése mellett):

Adónem:	2006. március
	Ft
SZJA	4.460.136
Nyugdíjbizt. járulék	4.826.107
Egészségbizt. járulék	2.703.537
Egészségügyi hozzájárulás	154.041
Munkaadói járulék	546.500
Munkavállalói járulék	171.665

Mindezek alapján XXVI.r. terhelt magatartásával az állami adóbevétel összesen SZJA adónemben 31.032.024.- Ft-tal, nyugdíjbiztosítási járulék adónemben 37.328.982.- Ft-tal, egészségbiztosítási járulék adónemben 20.236.635.- Ft-tal, egészségügyi hozzájárulás adónemben 1.724.416.- Ft-tal, munkaadói járulék adónemben 4.231.188.- Ft-tal, munkavállalói járulék adónemben 1.345.229.- Ft-tal csökkentette jogellenesen.

XXVI.r. terhelt magatartásával okozott adóhiány nem térült meg, az a későbbiek során sem került megfizetésre.

VII.r. terhelt az adóbevallás elmaradása vonatkozásába döntési jogosultsággal nem rendelkezett, XIV.r., XVI.r. és XXVII.r.

terheltek fentiekben írt megtévesztésében nem vettek részt.

A XXVI.r. terheltet érintő tényállásrészt a másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék maradéktalanul megalapozottnak találta és az első fokú ítéletet a terhelt tekintetében e tényállás alapulvétele mellett bírálta felül.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen XXVI.r. terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt. Indítványában a terhelt - esetenként az egyes felülvizsgálati okok tartalmát tévesen értelmezve - a Be.416.§ (1) bekezdés a), b) és c) pontjaiban meghatározott felülvizsgálati okokra is hivatkozott, amikor azt állította, hogy bűnössége megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor, bűncselekménye minősítése törvénysértő, és az első fokú ítélet indokolása a rendelkező résszel ellentétes. Indítványa indokai részletes kifejtése során a terhelt az eljárás során értékelte, valamint álláspontja szerint figyelembe nem vett bizonyítékok tartalmát elemezve állította ártatlanságát, vonta kétségbe azt, hogy a neki felróttak kétségtelen bizonyossággal megállapíthatóak voltak. Az ítélet ténymegállapításainak megalapozatlanságára hivatkozva más tartalmú tényállás megállapítását tartotta volna szükségesnek. Vitatta közvetett tettesi közreműködése megállapítását, ennek alapjaként is hivatkozott arra, hogy a tényállás téves tényeket rögzít, ő senkit sem tévesztett meg és a tényleges tevékenységet kifejtők nem voltak tévedésben. A cselekménye minősítését vitatva állította, hogy az adócsalás legfeljebb SZJA adónemben és közel 18 millió forintban lett volna megállapítható. A rendelkezőrész és az indokolás ellentmondásával kapcsolatban arra hivatkozott, hogy: „... a bíróság a rendelkező részben bűnösségemet olyan tanúk vallomásaival, illetve okirati hivatkozásokkal kívánja alátámasztani, melyekről az indokolási részben kiderül, hogy nem ellenem, hanem mellettem szólnak.” A terhelt indítványában elsődlegesen felmentését, másodlagosan - a bűnösségi körülményeket is elemezve - büntetése enyhítését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség BF.1712/2014. számú átiratában a terhelt felülvizsgálati indítványát részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak jelölte meg és a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat hatályában fenntartását indítványozta. A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint a törvényben kizárt minden olyan hivatkozás, amely a jogerős ítéletben megállapított tényekkel ellentétes hivatkozásokon alapul. A terhelt közvetett tettesi elkövetői minőségének megállapítása törvényes, mivel a cselekményt ekként olyan személy is elkövetheti, akinek nincs jogi kötelezettsége a tényekre vonatkozó nyilatkozattételre. Az indokolási kötelezettség megsértésének sérelmezése egyértelműen a tényállás megalapozatlanságának állításán alapul, ekként a hivatkozás nem a felülvizsgálat jogkörébe tartozó, ugyanakkor az

indokolás rendelkezőrészszel teljes mértékben összhangban van, a büntetőjogi főkérdésekben egyértelműen nyomon követhető, hogy a bíróság mely rendelkezését mire alapította.

A XXVI.r. terhelt felülvizsgálati indítványa alapján eljárva a Kúria a Be.420.§ (1) bekezdése szerint tanácsulésen, a Be.423.§ (4) és (5) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a terhelt által hivatkozott okokból, valamint a hivatalból vizsgálandó, a Be.416.§ (1) bekezdés c) pontjában felsorolt, ún. abszolút eljárási szabálysértések szempontjából bírálta felül a határozatot.

Felülbírálata során a Kúria a terhelt által nem hivatkozott, hivatalból vizsgálandó, a Be.416.§ (1) bekezdés c) pontjában felsorolt és a Be.373.§ (1) bekezdés I.b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértést nem észlelt.

A terhelt által hivatkozott felülvizsgálati okok sorra vételekor a Kúria utal arra, hogy a XXVI.r. terhelt felülvizsgálati indítványában az egyes felülvizsgálati okok mibenlétét tévesen értelmezte, azokra nem megfelelő értelmezéssel hivatkozott.

A büntetőeljárási törvényben a felülvizsgálat ugyanis rendkívüli jogorvoslat, amely - szemben például a fellebbezéssel - nem bármely okra, hanem kizárólag a törvényben meghatározott okokra alapítható. Az egyes felülvizsgálati okok tartalma a bírói gyakorlatban kialakult, a pusztá hivatkozás az ítélettel szembeni egyes sérelmeket nem teszi az adott felülvizsgálati ok körébe tartozóvá, a felülvizsgálati okok köre ekként sem bővíthető.

A felülvizsgálat alapvető szabálya a Be.423.§ (1) bekezdése értelmében az, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. A Be.419.§ (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Be.388.§ (2) bekezdése a felülvizsgálati eljárásban kizárja a bizonyítás lehetőségét.

E törvényi szabályozásból következően a törvényben kizárt a felülvizsgálati indítványnak minden olyan hivatkozása, amely a jogerős ítélet tényállásában megállapítottakkal ellentétes, illetve amely ott nem rögzített tényre hivatkozik. A törvényi szabályozásból következően nem csak a rögzített tények, hanem az azok megállapításához vezető út, a tényfelderítés teljessége, a beszerzett bizonyítékok köre, azok mikénti értékelése sem vitatható.

Ebből következően a Kúria nem vizsgálhatta érdemben a XXVI.r. terheltnek azokat a felülvizsgálati hivatkozásait, melyek

cselekményei bizonyítottságát vonták kétségbe, amelyekben arra hivatkozott, hogy ő senkit sem tévesztett meg, ill., hogy a tényleges tevékenységet kifejtők nem voltak tévedésben, miként nem volt vitássá tehető az adóhiány ténye ésösszagszerűsége sem. A jogerős ítélet tényállása ugyanis e körben egyértelmű megállapításokat tesz, amikor rögzíti, hogy a BAMI működését érintő érdemi döntéseket a terhelt hozta meg, társai az ő utasításait hajtották végre (első fokú ítélet 47. oldal 4. bekezdése), az adóbevallások benyújtásának végleges elmaradását a terhelt határozta el (első fokú ítélet 48. oldal 3. bekezdés), terhelt-társai erről tudomással nem bírtak (első fokú ítélet 48. oldal 4. bekezdés). Az itt írtakat félreérthetlenné teszi az elsőfokú bíróság a jogi indokolás körében is (első fokú ítélet 65. oldal 5. bekezdése) és helyeslően alátámasztja másodfokú ítéletében a Nyíregyházi Törvényszék is (másodfokú ítélet 9. oldal utolsó és 10. oldal első bekezdés).

A Kúriát e megállapítások a felülvizsgálati felülbírálat körében kötötték. E megállapításokat alapul véve pedig a XXVI.r. terhelt bűnösségének megállapítása és cselekményeinek minősítése maradéktalanul a büntető anyagi jog szabályaival összhangban álló. A terhelt cselekménye minősítését illetően helytállóan utalt a Legfőbb Ügyészség átiratában arra, hogy az e körben kialakított bírói gyakorlat szerint önálló tettesként az adócsalást az adóhatóságnak bevallani köteles személy követheti el, más elkövetői minőségben viszont (pl. közvetett tettes, bűnsegéd) olyan személy is elkövetheti, akinek a nyilatkozattételre jogi kötelezettsége nincs (legutóbb BH 2013.200).

A terhelt indítványában kiszabott büntetése enyhítését is indokoltnak tartotta. Erre azonban a Be.416.§ (1) bekezdés b) pontjában írtak nem adnak lehetőséget, mivel a büntetés mértékének felülvizsgálatára csak anyagi jogszabálysértés megállapítása mellett van lehetőség, a Kúria azonban ilyen anyagi jogi szabálysértést nem látott megállapíthatónak.

A terhelt abszolút eljárási szabálysértésre hivatkozása, az ítélet rendelkező részének és indokolásának ellentétére utalás nyilvánvaló félreértésen alapszik, ebből következően alaptalan. A terhelt e körben bűnössége tanuk vallomásaival, okirati hivatkozásokkal történő rendelkező részbeli alátámasztására utal, amely az indokolási résszel ellentétes. Az ítélet rendelkezőrészében (a terhelt tájékoztatására: az „INDOKOLÁS” előtti része az ítéletnek) tanúvallomásokra utalás, okirati hivatkozás nincs, ekként az az indokolási megállapításokkal nem is lehet ellentétes. A Kúria megállapította, hogy a támadott határozat rendelkező része és indokolása teljes mértékben összhangban áll egymással, egyértelműen nyomon követhető, hogy a jogerős ítéletben a büntetőjogi főkérdéseket érintő rendelkezések milyen indokon alapulnak.

A Kúria a kifejtettek alapján a XXVI.r. terhelt felülvizsgálati indítványának nem adott helyt és a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot a Be.426.§-a alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418.§-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421.§-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival, azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2015. március 11.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k. előadó bíró, Idzigné Dr. Novák Csilla s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő
Bné